

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 178/2021**

De afwezigheid van een sanctie wegens de niet-naleving door de administratie van de verplichting om de modaliteiten en termijnen van beroep te vermelden bij de kennisgeving van een individuele beslissing is ongrondwettig

De Arbeidsrechtbank te Luik stelt twee prejudiciële vragen aan het Hof in het kader van een beroep tegen een beslissing van het « Agence wallonne de la santé, de la protection sociale, du handicap et des familles ». De eerste vraag heeft betrekking op de beroepstermijn van één maand die in deze zaak van toepassing is, terwijl het Handvest van de sociaal verzekerde voorziet in een beroepstermijn van drie maanden. De tweede vraag heeft betrekking op het feit dat er geen sanctie is wanneer de administratieve overheid niet voldoet aan de verplichting die op haar rust om te vermelden hoe de beslissing kan worden bestreden voor een rechter.

Het Hof antwoordt dat de toepassing van een beroepstermijn van één maand in dit geval niet discriminerend is, gelet op de respectieve bevoegdheden van het Waalse Gewest en van de federale overheid. Vervolgens antwoordt het Hof dat de Waalse decreetgever, door de niet-vermelding van de modaliteiten en termijnen van beroep in de kennisgeving van de administratieve beslissingen met individuele strekking niet gepaard te doen gaan met een sanctie teneinde de daadwerkelijke uitoefening van het recht op toegang tot de rechter te vrijwaren, op onevenredige wijze afbreuk heeft gedaan aan de rechten van de bestuurden. Volgens het Hof staat het aan de Waalse decreetgever de aard te bepalen van de sanctie die in een dergelijk geval moet worden toegepast. In de zaak die aan het Hof voorgelegd is, moet de Arbeidsrechtbank concreet nagaan of het recht op toegang tot de rechter van de eiser is geschonden en een einde maken aan die schending.

1. Context van de zaak

Bij de Arbeidsrechtbank te Luik, afdeling Luik, wordt een beroep ingesteld tegen een beslissing van het « Agence wallonne de la santé, de la protection sociale, du handicap et des familles » waarbij wordt geweigerd individuele hulpverlening ten laste te nemen. Het agentschap betwist de ontvankelijkheid van het beroep daar het niet is ingesteld binnen één maand na de kennisgeving van de beslissing, zoals bepaald in het Waalse Wetboek van Sociale Actie en Gezondheid. De Rechtbank stelt vast dat het beroep buiten de termijn is ingesteld en dat het dossier niet het bewijs bevat dat de beslissing waarvan aan de bestuurde is kennisgegeven, melding maakte van de inlichtingen betreffende het recht van beroep en de termijn waarbinnen dat beroep moet worden ingesteld. Het is in die context dat de Rechtbank twee prejudiciële vragen aan het Hof stelt.

2. Onderzoek door het Hof

De prejudiciële vragen hebben respectievelijk betrekking op de toepasselijke beroepstermijn (2.1) en op de afwezigheid van een sanctie voor de niet-naleving, door de administratieve overheid, van de verplichting die op haar rust om de beroepsmogelijkheden te vermelden (2.2).

2.1. De beroepstermijn (eerste prejudiciële vraag)

De Arbeidsrechtbank vraagt het Hof om na te gaan of artikel 2 van de wet van 11 april 1995 tot invoering van het Handvest van de sociaal verzekerde en artikel 325 van het Waalse Wetboek van Sociale Actie en Gezondheid bestaanbaar zijn met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap en met het herziene Europees Sociaal Handvest.

De Arbeidsrechtbank verzoekt het Hof de beroepstermijn van één maand bepaald in artikel 325, tweede lid, van het Waalse Wetboek van Sociale Actie en Gezondheid (die te dezen van toepassing is) te vergelijken met de beroepstermijn van drie maanden bepaald in artikel 23 van het Handvest van de sociaal verzekerde (die van toepassing is op de beroepen die worden ingesteld tegen de beslissingen in aangelegenheden van sociale zekerheid).

Het Hof merkt op dat **het Waalse Gewest in beginsel bevoegd is voor het beleid inzake personen met een handicap in het Franse taalgebied**. De uitoefening van die bevoegdheid is aan dat Gewest overgedragen door de Franse Gemeenschap. Volgens het Hof **zou de federale wetgever**, daar hij in beginsel niet bevoegd is ter zake, **de toepassing van het Handvest van de sociaal verzekerde niet kunnen uitbreiden tot de beslissingen van de gewestelijke administratieve overheden in die aangelegenheid**.

Het Hof stelt vast dat het bekritiseerde verschil in behandeling voortvloeit uit de autonomie die is toegekend aan de gewesten en aan de federale overheid door of krachtens de Grondwet, in aangelegenheden die ressorteren onder hun respectieve bevoegdheden. Bovendien is het verschil in behandeling onder bepaalde categorieën van personen dat voortvloeit uit de toepassing van verschillende procedures voor verschillende administratieve overheden op zich niet discriminerend. Er kan alleen sprake zijn van discriminatie indien het verschil in behandeling dat voortvloeit uit de toepassing van die procedures een onevenredige beperking van de rechten van de betrokkenen met zich zou meebrengen. Gelet op het feit dat de tegemoetkomingen aan personen met een handicap en de maatregelen inzake sociale reclassering verschillende doelstellingen hebben en onder de bevoegdheid van verschillende wetgevers vallen, **is het verschil betreffende de termijnen van beroep en de nadere regels inzake de aanvang van die termijnen volgens het Hof niet discriminerend**.

Het Hof besluit hieruit dat de in het geding zijnde bepalingen niet in strijd zijn met de door de Arbeidsrechtbank vermelde referentienormen.

2.2. De afwezigheid van een sanctie wegens de niet-naleving, door de administratieve overheid, van de verplichting om de beroepsmogelijkheden te vermelden (tweede prejudiciële vraag)

De Arbeidsrechtbank stelt aan het Hof een vraag over artikel 3, eerste lid, van het Waalse decreet van 30 maart 1995 betreffende de openbaarheid van bestuur, dat verplicht dat elke kennisgeving van een administratieve beslissing met individuele strekking de eventuele beroepsmogelijkheden tegen die beslissing vermeldt. De Arbeidsrechtbank vraagt of die bepaling in strijd is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen

met het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap en met het herziene Europees Sociaal Handvest, in zoverre het niet erin voorziet dat de beroepstermijn wordt opgeschort indien de eventuele beroepsmogelijkheden niet worden vermeld.

Het Hof stelt vast dat de vraag betrekking heeft op de categorie van personen die beroep willen instellen tegen een administratieve beslissing met individuele strekking die uitgaat van een Waalse administratieve overheid, in zoverre hun recht op toegang tot de rechter zou zijn aangetast door de afwezigheid van een sanctie bij niet-naleving van de in het geding zijnde bepaling door de overheid.

Het Hof herinnert eraan dat het recht op toegang tot de rechter kan worden onderworpen aan ontvankelijkheidsvoorwaarden. Aldus zijn de vormvoorschriften en termijnen om een beroep in te stellen, gericht op een goede rechtsbedeling en het weren van de risico's van rechtsonzekerheid. De rechtzoekenden mogen evenwel niet worden verhinderd de beschikbare beroepsmogelijkheden te doen gelden.

Te dezen vloeit uit de parlementaire voorbereiding voort dat de Waalse decreetgever beoogde te voorkomen dat de niet-vermelding van de beroepsmogelijkheden leidt tot de vernietiging van de administratieve beslissing, teneinde geen « te grote rechtsonzekerheid » te creëren. Volgens het Hof **kan dat doel, hoewel het kan verantwoorden dat de niet-naleving van de verplichting om de beroepsmogelijkheden te vermelden niet de nietigheid van de betrokken beslissing met zich meebrengt, daarentegen niet verantwoorden dat de niet-naleving van die verplichting op geen enkele wijze wordt bestraft. Van de rechtzoekende, zelfs wanneer hij wordt bijgestaan door een advocaat, kan immers niet worden verwacht dat hij binnen de beroepstermijn op correcte wijze de beroepsmogelijkheden en –modaliteiten identificeert, terwijl de Waalse decreetgever toegeeft dat het voor de overheid die de betrokken beslissing heeft genomen, niet gemakkelijk is dat te doen. De vermelding van het bestaan van de beroepsmogelijkheden en de beroepstermijnen in de kennisgeving van een administratieve beslissing is een essentieel element van het algemeen beginsel van behoorlijke rechtsbedeling en van het recht op toegang tot de rechter.**

Het Hof besluit hieruit dat de Waalse decreetgever, door aan de niet-vermelding van de beroepsmogelijkheden en –termijnen in de kennisgeving van de administratieve beslissingen met individuele strekking geen sanctie te verbinden die de daadwerkelijke uitoefening van het recht op toegang tot een rechter vrijwaart, een maatregel heeft genomen met onevenredige gevolgen voor de betrokken bestuurden. In die mate schendt de in het geding zijnde bepaling dus de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Volgens het Hof staat het aan de Waalse decreetgever de aard van de sanctie te bepalen die moet worden toegepast wanneer een Waalse administratieve overheid kennisgeeft van een administratieve beslissing met individuele strekking zonder de beroepsmogelijkheden te vermelden. Te dezen staat het aan de Arbeidsrechtbank concreet na te gaan of de niet-naleving van de in het geding zijnde bepaling door de administratieve overheid heeft geleid tot een schending van het recht op toegang tot de rechter van de eiser en een einde te maken aan die schending.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Sarah Lambrecht](#) | 02/500.12.83 | [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)